

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2007 oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W roku 2007 z różnych materialnych form pomocy społecznej skorzystały 902 środowiska (rodziny i gospodarstwa domowe jednoosobowe) liczące łącznie 2565 osób

Łącznie na pomoc wydatkowano 2.190.367,-zł, z czego:

- na zadania zlecone gminie – 282.494,-zł
- na zadania własne gminy – 1.907.873,-zł,
w tym:
  - dotacja z budżetu państwa – 783.289,-zł
  - środki gminy – 1.124.584,-zł

W ramach zadań zleconych środki wydatkowano na:

- zasiłki stałe – 100 osób – 262.466,-zł
- składki na ubezpieczenia zdrowotne – 72 osoby – 20.028,-zł

W ramach zadań własnych zrealizowano następujące zadania:

- zasiłki okresowe – 750 rodzin -934.665,-zł
- zapewnienie schronienia – 3 osoby – 2.980,-zł
  - posiłki – 830 osób – 303.800,-zł
  - usługi opiekuńcze – 28 osób – 57.266,-zł
  - sprawienie pogrzebu – 4 osoby – 11.219,-zł
  - zasiłki celowe i pomoc w naturze – 736 rodzin – 490.168,-zł
  - zasiłki celowe specjalne - - 116 rodzin – 35.920,-zł
  - opłata za pobyt w domu pomocy społecznej – 8 osób – 71.855,-zł

Ponadto:

- 1.147 środowisk skorzystało z pomocy w formie pracy socjalnej
- 325 rodzin skorzystało z poradnictwa
- stwierdzono 88 przypadków interwencji kryzysowej.
- wydano 45 decyzji potwierdzających uprawnienia do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych

Główne powody korzystania z pomocy to:

- ubóstwo – 650 środowisk
- bezrobocie – 542 środowiska
- długotrwała i ciężka choroba – 203 środowiska
- niepełnosprawność – 136 środowisk
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 133 środowiska
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 117 środowisk
- alkoholizm – 92 środowiska

Jak z powyższego wynika, głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, co wynika przede wszystkim z bezrobocia oraz niskich wynagrodzeń osób podejmujących pracę. Bezspornym faktem jest, że bezrobocie systematycznie maleje. Na dzień 31 grudnia w poszczególnych latach bezrobocie przedstawiało się następująco:

- rok 2003 – 2384 bezrobotnych
- rok 2004 – 2113 bezrobotnych
- rok 2005 – 1931 bezrobotnych
- rok 2006 – 1605 bezrobotnych
- rok 2007 – 991 bezrobotnych.

Bezrobocie nadal spada i w dniu 31 marca 2008r. wyniosło 924 bezrobotnych, w tym 259 mężczyzn.

Znajduje to odzwierciedlenie w spadku rodzin korzystających z pomocy w ostatnich latach:

- rok 2005 – 1128 środowisk

- rok 2006 – 1115 środowisk
- rok 2007 – 902 środowiska.

W ramach pomocy osobom bezrobotnym w roku 2007 Ośrodek Pomocy Społecznej w dalszym ciągu realizował, jako jeden z partnerów, projekt Partnerstwo na rzecz rozwoju „Odziedzicz pracę” (inicjatywa wspólnotowa EQUAL). W ramach działania II w roku 2007 wytypowano grupę kobiet na dodatkowe szkolenie zawodowe „nowoczesny sprzedawca”. W szkoleniu tym wzięło udział 13 kobiet, z czego 11 z naszej gminy. Przez cały rok 2007 rodziny biorące udział w projekcie miały możliwość uczestniczenia w cotygodniowych grupach wsparcia w Czerwionce i Leszczynach. W ciągu roku OPS wydatkował na realizację w/w projektu 57.298,-zł. W trakcie roku miały ponadto miejsce imprezy towarzyszące (integracyjne), w tym między innymi zabawy karnawałowe dla dzieci i oddzielnie dla dorosłych, biesiady śląskie w obydwu dzielnicach, festyn z okazji dnia dziecka. Aktualnie powstają Punkty Integracji Społecznej, które zostały wyposażone w atrakcyjny sprzęt zakupiony ze środków EQUAL-a. W ramach działania III (podsumowanie i upowszechnianie efektów projektu) pracownicy Ośrodka wzięli udział w kilku konferencjach, między innymi:

- „Inwestycja w rodzinę skuteczną metodą walki z bezrobociem- Efektywne wykorzystanie środków publicznych i funduszy strukturalnych w zwalczaniu problemów społecznych”
- Edukacja przyszłości
- Becikowe i zasiłek – czy tylko tak można pomóc rodzinie – forum dyskusyjne
- E-learning szansą na sukces zawodowy..

Należy nadmienić, że projekt „Odziedzicz pracę” uzyskał tytuł „Najlepszej inwestycji w człowieka roku 2007”.

Jednym z efektów współdziałania partnerów w ramach w/w projektu było nieoficjalne powstanie w roku 2007 Platformy Poradnictwa Zawodowego, do której przystąpił również tutaj Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadaniem tej Platformy jest współpraca doradców zawodowych z poszczególnych instytucji, wymiana doświadczeń, celem poprawy jakości i dostępności do poradnictwa zawodowego. W ramach tej platformy zorganizowano w październiku 2007r. w Urzędzie Gminy i Miasta spotkanie dyrektorów szkół i pedagogów, celem omówienia sprawy poradnictwa zawodowego dla uczniów. W roku bieżącym doszło do sformalizowania Platformy poprzez podpisanie deklaracji uczestnictwa.

W roku 2007 Ośrodek współpracował również przy realizacji projektu w ramach I.W. EQUAL „Wyprowadzić na prostą”. W ramach tego projektu :

- 15 osób uczestniczyło w kursie komputerowym
- 3 osoby uczestniczyły w kursie zawodowym
- 20 osób oczekuje na następne kursy, które mają się rozpocząć w 2007r.

Dążąc do pozyskania miejsc pracy dla bezrobotnych nawiązano współpracę z lokalnymi pracodawcami oraz pracodawcami z regionu. Zorganizowano spotkania bezrobotnych (około 400) z przedstawicielami pracodawców (firma FIAT, Cableretra, Sils, Work Serwis, Work Ekspres).

Rok 2007 był drugim rokiem realizacji prac społecznie – użytecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej przygotował listę 120 osób, które wytypował do tych prac. Prace odbywały się w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (około 20 osób miesięcznie), a także w Ośrodku Pomocy Społecznej (5 osób, w tym 3 w Świelicy). Łącznie w ramach prac społecznie użytecznych pracowało 40 osób, na co gmina wydatkowała 19.321,-zł (tj. 40% wynagrodzenia)

Rok 2007 był trzecim rokiem działalności, funkcjonującej w ramach Ośrodka, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Wsparcia Dziennego – Świelicy Środowiskowej. W ciągu roku z usług tej Placówki skorzystało 198 dzieci. Placówka dysponuje obecnie większą ilością miejsc, gdyż 7 maja uruchomiono pierwszą grupę filii placówki w Czerwionce (przy Zespole Szkół nr 3) , a w dniu 5 listopada ruszyła druga grupa - przy Zespole Szkół nr 2. Docelowo cała filia Placówki w dzielnicy Czerwionka będzie działać w budynku Klubu Sportowego.

Pracownicy świelicy napisali, a następnie realizowali 4 projekty:

- „Podziel się posiłkiem” - konkurs ogłoszony przez Danone – projekt opracowany i rozliczony przez Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie, realizowany przez Świetlicę – pozyskane środki - 5.000,-zł
- „Obóz sportowy dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych” - konkurs ogłoszony przez Burmistrza, projekt zgłoszony przez Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie, realizacja w Świetlicy - pozyskane środki 9.000,-zł – 20 dzieci pojechało na obóz
- „Dużo wiem, dobrze wybieram” - projekt opracowany i rozliczony przez Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie, realizowany w Świetlicy – pozyskane środki -11.025,-zł – W ramach projektu zorganizowano 6 wycieczek
- „Savoir – Vivre – Sztuka życia i bycia – opracowany i realizowany przez Świetlicę – pozyskane środki -38.600,- W ramach projektu prowadzono zajęcia kompensacyjne , dydaktyczno-wyrównawcze i zajęcia socjoterapeutyczne oraz zorganizowano wyjścia na imprezy kulturalne.

Pozyskane środki w łącznej kwocie 63.625,-zł pozwoliły poszerzyć ofertę zajęć w Świetlicy. Uczestnicy zajęć świetlicowych oprócz codziennego odrabiania lekcji, zajęć terapeutycznych i innych zajęć wzięli udział w szeregu imprezach. Do najciekawszych imprez należą:

- spotkanie z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka
- uroczystość z okazji Dnia Kobiet
- spektakl teatralny „Zrozumiałam więc żyję”- w ramach działalności grupy teatralnej „Przystań”-udział w konkursie- finał w Warszawie
- działania w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”
- festyn z okazji Dnia Dziecka
- uroczystość z okazji Dnia Matki i Dnia Ojca
- II Mini Olimpiada Sportowa

Ponadto uczestnicy świetlicy korzystali z basenu, organizowali wspólne grillowanie oraz wzięli udział w wycieczkach organizowanych przez MOSiR. Przy placówce były również prowadzone zajęcia w ramach szkoły dla rodziców, które miały na celu pracę z rodzicami dzieci uczęszczających do świetlicy i niwelowanie problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Z pomocy korzystały nie tylko dzieci uczestniczące w zajęciach świetlicowych, ale z całej gminy. 57 dzieci wyjechało na bezpłatne kolonie, finansowane przez Kuratorium Oświaty , a także finansowane z funduszu przeciwalkoholowego. W okresie wakacji letnich rozdano 229 karnetów uprawniających do wstępu na basen kąpielowy. W czasie roku szkolnego 484 uczniów miało opłacane posiłki w szkołach , a 130 dzieci miało opłacane wyżywienie w przedszkolu. Pomoc ta była realizowana w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Budżet państwa pokrył 60% kosztów tego programu, a 40% pokryła gmina.

Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy gminą Czerwionka-Leszczyny a miastem Rybnik 41 dzieci korzystało z rehabilitacji w Ośrodku im. Jana Pawła II w Rybniku. Gmina w związku z tym poniosła koszt w wysokości 19.235,-zł.

Gmina zawarła porozumienie z Towarzystwem Pomocy Św. Brata Alberta na realizację zadania własnego, jakim jest zapewnienie schronienia osobom bezdomnym. Na dofinansowanie realizacji tego zadania przyznano dotację w wysokości 45.000,-zł (schronisko dla mężczyzn w Przegędzy i schronisko dla kobiet i matek z dziećmi w Leszczynach)

W dniu 23 grudnia tradycyjnie już zorganizowano wigilię dla samotnych. Wzięło w niej udział 80 samotnych osób. W spotkaniu uczestniczyła również przedstawicielka Zarządu Rejonowego PCK w Rybniku, która wszystkich uczestników obdarowała paczkami świątecznymi. Swój udział zaznaczyły także dzieci z Świetlicy Środowiskowej, które przedstawiły jasełka.

Kontynuowano odwiedziny 90-latków. Wizyty z życzeniami były poprzedzone odwiedzinami pracowników socjalnych, którzy sprawdzali warunki życia seniorów oceniając, czy

nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Najbliższe lata z całą pewnością będą wymagały wzmożonych działań w kierunku aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Sytuacja na rynku pracy stale się poprawia, lecz minione lata pozostawiły trwały ślad w postawach wielu osób. Restrukturyzacja przemysłu, transformacja ustrojowa przyczyniły się do wieloletniego bezrobocia i powstania napięć społecznych, co nie pozostało bez wpływu na sytuację i zachowania mieszkańców. Szansą są środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, jednakże uważam, że aby móc z nich w wystarczającym stopniu skorzystać, potrzebne byłoby wzmocnienie kadrowe Ośrodka.

Kolejny rok z rządu działa program pomocy żywnościowej najuboższej ludności Unii Europejskiej. Obecnie pomoc tę dla mieszkańców gminy realizuje PCK w Rybniku, co wiąże się z koniecznością indywidualnego przewozu artykułów żywnościowych z Rybnika do miejsca zamieszkania. Przygotowanie odpowiedniego magazynu wydawania żywności na terenie gminy znacznie usprawniłoby dystrybucję tych artykułów.

Analizując sytuację osób bezdomnych zauważa się lukę w kierowanej do nich ofercie. Na terenie gminy działają 2 schroniska, zapewniające dach nad głową oraz posiłki, jednakże ażeby móc skorzystać z tej formy pomocy trzeba spełniać odpowiednie warunki wynikające z regulaminu.. Problem stanowią bezdomni wydalenni ze schroniska z powodu spożywania alkoholu. W przypadku mroźnej zimy sytuacja taka grozi zamrożeniem. Wskazane byłoby na okres zimowy uruchamiać ogrzewalnię bądź noclegownię. Uruchomienie takiego punktu byłoby jednym z elementów gminnego programu wychodzenia z bezdomności, co zaplanowano w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Rośnie liczba osób, które wymagają całodobowej opieki i nie posiadają rodziny, która taką opiekę zapewniałaby. Wiąże się to z kierowaniem tych osób do domów pomocy społecznej, co powoduje oderwanie wieloletnich mieszkańców gminy z ich dotychczasowego środowiska, a ponadto rodzi znaczne koszty dla gminy, która partycypuje w kosztach utrzymania swoich mieszkańców w tych placówkach. W najbliższych latach, z racji starzejącego się społeczeństwa, problem ten będzie narastał. Wskazane byłoby pomyśleć o uruchomieniu dziennego domu pomocy, w którym wymagający opieki starsi ludzie mogliby spędzać wspólnie dni, korzystając z pomocy fachowego personelu.

Olbrzymi zakres zadań, które stoją przed pomocą społeczną, wymagają odpowiedniego zaplecza. Myślę tu głównie o warunkach lokalowych. Pilnej interwencji wymaga sytuacja pracowników socjalnych w dzielnicy Leszczyny, gdzie dla 6 pracowników socjalnych przeznaczony jest jedno nieduże pomieszczenie. Ośrodek nie dysponuje również żadnym pomieszczeniem archiwalnym.